

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o úrovni pedagogického riadenia a úrovni výchovy a vzdelávania v triedach alebo v školách pre žiakov s intelektovým nadaním v základnej škole v školskom roku 2008/2009 v SR

Úloha so zvýšenou pozornosťou sa plnila na podnet Ministerstva školstva SR, sledovala sa v rámci tematickej inšpekcie v základných školách (ZŠ) prostredníctvom dotazníkov pre riaditeľov ZŠ a hospitáciami na vyučovacích hodinách.

V školskom roku 2008/2009 sa uskutočnili tematické inšpekcie v **285** ZŠ (12,74 % zo všetkých ZŠ v SR), z tohto počtu v **21** ZŠ sa vzdelávalo **1 120** žiakov s intelektovým nadaním (IND) – 55 bolo individuálne začlenených v bežných triedach, ostatní sa vyučovali v 81 triedach pre žiakov s IND. Základné údaje o uvedených školách sa nachádzajú v tabuľke č. 1.

Tabuľka 1: Základné údaje o škole a žiakoch s IND

Základné údaje												
ŠIC	Celk. počet škôl s IND	Štát.	Cirk.	Súkr.	Vyuč. jazyk		Počet tried s IND	Celk. počet žiakov s IND	Z toho IND individ. začlen.	IND 1. stupeň	IND 2. stupeň	Počet IND žiakov v ŠKD
					Slov.	Mad'.						
BA	2	2	0	0	2	0	0	2	2	2	0	0
TT	2	2	0	0	1	1	0	2	2	1	1	0
TN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NR	6	6	0	0	6	0	38	563	1	320	243	225
ZA	2	2	0	0	2	0	14	186	0	97	89	60
BB	4	4	0	0	4	0	6	105	45	63	42	63
PO	2	2	0	0	2	0	23	257	0	167	90	96
KE	3	3	0	0	3	0	0	5	5	5	0	0
SR	21	21	0	0	20	1	81	1120	55	655	465	444

Vo všetkých kontrolovaných školách so žiakmi s IND (s výnimkou 2) uskutočnili centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie **diagnostiku** žiakov s IND. Žiaci sa vzdelávali podľa **učebných plánov** pre 1. – 4. ročník základnej školy pre žiakov s IND schválených pod číslom CD-2007-16094/33586-1:095 a učebných plánov pre 5. – 9. ročník základnej školy pre žiakov s IND schválených pod číslom CD-2007-16821/35023-1:914. ZŠ v Banskobystrickom kraji s triedami pre IND žiakov postupovala podľa **alternatívneho programu** edukácie nadaných (APROGEN) Jolany Laznibatovej. Žiaci s IND začlenení v bežných triedach mali vypracovaný **individuálny vzdelávací program** podľa vzoru schváleného MŠ SR (okrem 5 škôl).

Učivo pre začlenených žiakov sa rozširovalo o dopĺňujúce, rozširujúce učivo, ktoré tematicky nadväzovalo na preberanú látku a o témy využívajúce medzipredmetové vzťahy. **Viac ročníkov počas jedného školského roka** absolvoval 1 žiak v Trnavskom kraji (1. a 2. ročník). V Nitrianskom kraji v 4 školách bolo 80 žiakov **preradených do vyššieho ročníka** bez absolvovania predchádzajúceho ročníka. Vo všetkých ZŠ sa využili rozširujúce hodiny v učebných plánoch v 1. – 4. ročníku podľa doplnku k učebným osnovám pre 1. – 4. ročník ZŠ pre žiakov s IND, v 5. – 9. ročníku na zavedenie voliteľných predmetov alebo na posilnenie povinných predmetov. V Žilinskom kraji v 1 ZŠ 14 žiakov absolvovalo dva ročníky (4. a 5. ročník) počas jedného školského roka. V Banskobystrickom kraji 1 škola

umožnila IND žiakom z bežnej triedy časť vyučovania absolvovať v triedach pre IND žiakov. V Košickom kraji 1 škola zabezpečovala vzdelávanie týmto žiakom v bežnej triede a **časť vyučovania vo vyššom ročníku**. Predmet matematika absolvoval 1 žiak vo vyššom ročníku.

V Banskobystrickom kraji školy so začlenenými IND žiakmi v bežných triedach využívali vo výchovno-vzdelávacom procese činnosť asistenta učiteľa a špecializovaného pedagóga, v Košickom kraji v 1 ZŠ pracovali títo žiaci s kmeňovým učiteľom a s **podporným pedagógom**. Vo všetkých školách v triedach s IND žiakmi vyučovali učitelia určení riaditeľom školy. Kvalifikáciu v oblasti integrácie si nezvyšovali, okrem učiteľov v Nitrianskom kraji, ktorých usmerňovali riaditelia škôl, organizovali pre nich spoločné zasadnutia.

Školy mali dostatok názorných **učebných pomôcok**, svojpomocne zhotovených pomôcok, pracovných listov, encyklopedickej literatúry.

Alternatívne učebnice, alternatívne pracovné listy a ďalšie odporúčané učebné materiály (tangramy, puzzle, pexeso, detská beletria, umelecká literatúra) boli zabezpečené len v 5 krajoch, celkove v polovici škôl. **Audiovizuálnu techniku** a interaktívne **vzdelávacie PC programy** využívali v Banskobystrickom kraji vo veľkej miere, v 2 krajoch nevyužívali vôbec alebo len v 1 škole.

Vybavenie príručnou **knižnicou** v triede s IND žiakmi bolo optimálne len v 1 škole, ostatné triedy boli zabezpečené priemerne.

Pri vzdelávaní žiakov s IND **spolupracovali** všetky školy predovšetkým s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, časť škôl aj s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva a so školami pre žiakov s IND. Niektoré kooperovali s individuálnymi odborníkmi, s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie a inými odbornými pracoviskami, menej so školami pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, so ZŠ pre žiakov s IND, so školským psychológom, s logopedickou poradňou, s inými odbornými pracoviskami a so Štátnym pedagogickým ústavom.

Na 1. stupni ZŠ sa celkove vykonalo **2 407** hospitácií, z toho v triedach pre žiakov s IND **72**, na 2. stupni sa vykonalo celkom **3 957** hospitácií, z toho v triedach pre žiakov s IND **108**. V Bratislavskom, Trnavskom a Košickom kraji sa uskutočnili hospitácie len v bežných triedach, v ktorých boli začlenení žiaci s IND, a to na 1. stupni sa realizovalo spolu **7** hospitácií, na 2. stupni **3** hospitácie.

1. stupeň

Necelá polovica **učiteľov** zohľadňovala vzdelávacie potreby žiakov s IND, diferencovala úlohy a činnosti vzhľadom na ich rozdielne vzdelávacie potreby, používala primerané formy, metódy a postupy. Na vyučovacích hodinách sa najčastejšie uplatňovali dialogické slovné a inscenačné metódy, metóda práce s knihou a samostatná práca. Na 83 % vyučovacích hodín sa zaraďovali úlohy na rozvoj vyšších psychických procesov, 63 % učiteľov podporovalo iniciatívu, samostatnosť žiakov a tvorivé riešenia úloh. Tvorivosť, vynaliezavosť a nápaditosť sa prejavila v prezentácii vlastných a skupinových projektov (PowerPoint), pri riešení hádaniek, doplnovačiek, pri formulovaní záverov z praktických činností a pri vyvodzovaní, zdôvodňovaní a aplikovaní rozširujúceho učiva. Viac ako polovica učiteľov podnecovala žiakov k vyjadrovaniu názorov a skúseností. Na tretine vyučovacích hodín sa žiakom predkladali úlohy vyžadujúce získanie dát alebo informácií z rôznych zdrojov (encyklopédie, detská beletria) a využívali sa informačné a komunikačné technológie, čím sa rozširoval obsah učiva a posilňovala vnútorná motivácia žiakov. Viac ako polovica pedagógov napomáhala vzájomnej komunikácii žiakov vo dvojiciach alebo v skupinách, temer polovica z nich podnecovala žiakov na hodnotenie svojich výkonov, pochvalou podporovala iniciatívu a posilňovala sebadôveru žiakov. Na niektorých hodinách učitelia nevytvorili podmienky pre samostatné vyjadrovanie žiakov.

Žiaci si väčšinou osvojovali poznatky a zručnosti v súlade so vzdelávacím programom pre žiakov s IND (86 %). Viac ako polovica žiakov vedela prezentovať svoje poznatky a zručnosti (59 %), ale len tretina mala príležitosť samostatne navrhovať riešenia úloh, postupov a problémov, byť tvoriví, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní. Preukázali schopnosť riešiť problémové úlohy svojím vlastným spôsobom, výsledky ich činnosti niesli znaky invencie. Len 23 % žiakov malo možnosť použiť a spracovať dáta a informácie z rôznych zdrojov a len 13 % žiakov využívalo informačné a komunikačné technológie. Názory, postoje a skúsenosti vedelo a malo príležitosť vyjadriť 65 % žiakov. Vedeli argumentovať, niektorí však mali problémy súvisle obhájiť vlastné riešenia. Pri učebných činnostiach, ojedinele aj pri tvorbe projektu, sa vzájomne akceptovali, dokázali komunikovať a spolupracovať. Ak boli vyzvaní zhodnotiť svoj výkon, boli objektívni.

2. stupeň

Z **učiteľov** 21 % špecifikovalo úlohy a činnosti so zreteľom na rozdielne vzdelávacie potreby žiakov alebo rozširovalo obsah učiva. Učitelia využívali aktivizujúce a problémové metódy na osvojenie nových poznatkov, menej uplatňovali samostatnú prácu. Podnecovali žiakov k odpovediam bez strachu z neúspechu. Chybné odpovede využívali na zdôvodňovanie a obhájenie správneho riešenia. Na niektorých hodinách zohľadňovali vzdelávacie potreby jednotlivcov prostredníctvom diferencovanej práce, na ostatných prevažovala najmä frontálna práca a spoločné riešenie úloh. Mnohí učitelia nevytvorili vhodné podmienky všetkým žiakom na aktívne zapojenie sa do prezentácie úloh, neuplatňovali individuálny prístup k žiakom s výrazne slabšími vzdelávacími výsledkami, ani rozširovanie obsahu učiva žiakom s výrazne lepšími vzdelávacími výsledkami v danom predmete. Ciele vyučovania boli často nejasne formulované, pracovný čas neefektívne využitý, záver hodiny zle zorganizovaný. Tri štvrtiny učiteľov kládli otázky a predkladali žiakom stimulujúce úlohy na rozvoj vyšších psychických procesov, porozumenie, aplikáciu, polovica zadávala úlohy vyžadujúce tvorivé alebo divergentné riešenia. Učitelia zameriavali úlohy na pochopenie a praktické použitie. Časť učiteľov (16 %) neumožnila žiakom navrhovať vlastné riešenia, neakceptovali viaceré možnosti riešenia, žiaci sa museli podriať ich direktívnemu vedeniu. Viac ako polovica učiteľov podnecovala žiakov, aby vyjadrovali svoje názory a skúsenosti alebo vyzývala k zdôvodňovaniu navrhovaných postupov. Tretina vyučujúcich pripravila úlohy vyžadujúce získanie dát alebo informácií z rôznych zdrojov (mapy, školské atlasy, pracovné listy, obrazový materiál, tabuľky, encyklopédie), absentovala práca s jazykovými príručkami, slovníkmi a periodickou tlačou. Kompetencie v oblasti IKT sa rozvíjali len na 14 % vyučovacích hodín, učitelia zadávali úlohy vyžadujúce ich využitie (vytváranie prezentácií, projektov a referátov, používanie interaktívnej tabule, výukových programov, vypracovanie kontrolných testov, vyhľadávanie informácií z webových stránok). Na vyučovacích hodinách často žiaci využívali len pracovné zošity a učebnice. Na polovici kontrolovaných hodín učitelia rozvíjali osobné a sociálne kompetencie žiakov a podporili komunikáciu žiakov vo dvojiciach a v skupinách. Viedli ich k aktívnemu vyjadrovaniu, vzájomnej diskusii, taktne pristupovali k oprave chybných odpovedí. Niektorí žiaci boli schopní tvoriť závery len v spolupráci s učiteľom. Na tretine vyučovacích hodín učitelia rozvíjali sebahodnotenie žiakov.

Väčšina **žiakov** si osvojovala poznatky a zručnosti v súlade s individuálnym vzdelávacím programom. Vedeli prezentovať svoje poznatky a zručnosti, vyjadriť názor, skúsenosť. Vyjadrovanie bolo väčšinou plynulé, viacerým žiakom však robilo problém zoštylizovať myšlienky a vyjadriť svoju mienku. Učitelia občas akceptovali aj jednoslovné odpovede. Žiaci navrhovali vlastné postupy, riešenia, vyučujúci podporovali iniciatívu a samostatnosť. Ojedinele boli žiaci pri svojskom riešení úloh brzdení dominantným prístupom učiteľa. Žiaci vedeli využiť IKT, dokázali spracovať dáta a informácie z rôznych zdrojov. Pracovali v skupinách a vzájomne si pomáhali, akceptovali sa, radili si, diskutovali a tvorili dialógy.

Podmienky pre komunikáciu vo dvojiciach alebo v skupinách mali najvýraznejšie vytvorené pri vyučovaní cudzích jazykov, fyziky a slovenského jazyka, menší priestor na vzájomnú komunikáciu mali pri vyučovaní matematiky. Na ostatných hodinách žiaci medzi sebou nekomunikovali, chýbalo vzájomné kladenie otázok – otázky kladli len učitelia, žiaci, najmä vo vyšších ročníkoch, sa nesnažili individuálne prejavovať, pracovali až na vyzvanie učiteľov. Nemali možnosť podieľať sa na výsledku činnosti, zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej práce. Najhoršie podmienky na hodnotenie svojej alebo spolužiakovej činnosti mali na hodinách matematiky a slovenského jazyka a literatúry.

Hodnotenie úrovne dosiahnutých vzdelávacích výsledkov vo vybraných predmetoch sa uskutočnilo v 4. a 9. ročníku ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským. Meracím prostriedkom vo vybraných predmetoch boli **testy**. Úroveň vzdelávacích výsledkov v 4. ročníku sa zisťovala v predmetoch slovenský jazyk a literatúra; matematika v alternatíve s prírodovedou. Úroveň vzdelávacích výsledkov v 9. ročníku sa zisťovala v predmetoch slovenský jazyk a literatúra; matematika v alternatíve s cudzím jazykom.

1. stupeň

Výsledky žiakov 4. ročníka z matematiky

Testovania sa zúčastnilo **118** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 13-tich úloh. Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **89,0 %**, celkove dosiahli **dobrú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 19,0 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **veľmi dobrú úroveň** v numerácii prirodzených čísel v obore do 10 000 (93,2 %) a v sčítaní a odčítaní prirodzených čísel v obore do 10 000 (91,8 %), **dobrú úroveň** v násobení a delení v obore násobilky (90,5 %), v geometrii (81,1 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- uviesť správne riešenie nerovnice $x < b$; určiť správne riešenie písomného sčítania a odčítania (obidve úlohy 97,5 %),
- vyriešiť slovnú úlohu na delenie; vyriešiť slovnú úlohu na násobenie; vyriešiť zloženú slovnú úlohu typu $a - (b + c)$ (94,9 %).

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- spamäti vedieť vypočítať základné spoje násobenia, delenia, sčítania a odčítania; násobiť a deliť 10, 100 a 1000 (83,1 %),
- rozhodnúť, ktorý trojuholník sa nedá narysovať (68,6 %).

Výsledky žiakov 4. ročníka zo slovenského jazyka a literatúry

Testovania sa zúčastnilo **148** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 20-tich úloh. Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **89,1 %**, celkove dosiahli **dobrú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 14,2 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **veľmi dobrú úroveň** v skladbe (95,7 %), **dobrú úroveň** v literatúre (90,5 %); v tvarosloví (90,2 %) a v zvukovej stránke jazyka a pravopise (85,7 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- priradiť k správaniu sa líšky vlastnosť (98,6 %),
- doplniť do vety vhodné vybrané slovo; vybrať vhodné slovo (98,0 %),
- vyhľadať vetu so správnym slovosledom (96,6 %),

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- určiť slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu (78,4 %),
- rozhodnúť, ktoré z tvrdení nesúvisí s textom (77,7 %),
- uviesť slovo s nesprávne napísanou hláskou (74,3 %),

Výsledky žiakov 4. ročníka z prírodovedy

Testovania sa zúčastnilo **28** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 20-tich úloh. Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **78,4 %**, celkove dosiahli **priemernú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 10,1 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **dobrú úroveň** v okruhu Veci okolo nás (82,1 %), **priemernú úroveň** v okruhu Zo živej prírody (79,3 %) a Z neživej prírody (66,7 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- rozhodnúť o tom, ktorý deň bola najnižšia teplota vzduchu; rozhodnúť, ktorý plyn nie je hlavnou zložkou vzduchu; priradiť k zmyslovému orgánu jeden zo zmyslov; rozlíšiť jedlé huby od jedovatých; určiť časti tela kvitnúcej rastliny (100 %),
- odlíšiť vnútorné orgány; vyriešiť, koľko dní je 72 h. (96,4 %).

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- určiť nerast, ktorý žula obsahuje (42,9 %),
- opísať rozmnožovanie motýľa (39,3 %),
- zdôvodniť dýchanie rastliny (7,1 %).

2. stupeň

Výsledky žiakov 9. ročníka z matematiky

Testovania sa zúčastnilo **31** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 18-tich úloh. Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **84,4 %**, celkove dosiahli **dobrú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 22,7 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **dobrú úroveň** v algebre (88,7 %), v aritmetike (86,2 %), v geometrii (83,9 %) a v kombinatorike (82,3 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- vypočítať teplotu na teplomeri; vybrať výraz (100,0 %),
- určiť deliteľov čísla 18; vypočítať počet spôsobov výberu; určiť vnútorný uhol trojuholníka; určiť dĺžku druhej odvesny; prepony (93,5 %),
- vypočítať hodnotu číselného výrazu; riešiť rovnicu (90,3 %).

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- určiť, koľko osí súmernosti má štvorec, obdĺžnik; sčítať a odčítať zlomky a vyjadriť v základnom tvare (61,3 %),
- vypočítať objem pravidelného štvorbokého hranola (67,7 %),
- vypočítať počet spôsobov výberu (71,0 %).

Výsledky žiakov 9. ročníka zo slovenského jazyka a literatúry

Testovania sa zúčastnilo **47** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 25-tich úloh. Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **69,1 %**, celkove dosiahli **priemernú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 10,4 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **dobrú úroveň** v literatúre (81,9 %), **priemernú úroveň** v lexikológii (80,1 %), v morfológii (72,9 %), v zvukovej stránke jazyka a pravopise (67,0 %), **málo vyhovujúcu úroveň** v syntaxe (58,9 %) a v slohu (53,2 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- vyhľadať v texte homonymá (93,6 %),
- určiť bájku (89,4 %),
- definovať baladu (87,2 %).

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- odlíšiť správu od oznámenia (46,8 %),
- vyhľadať priradovacie súvetie (44,7 %),
- vypísať správne sumu na poštovú poukážku (38,3 %).

Výsledky žiakov 9. ročníka z anglického jazyka

Testovania sa zúčastnilo **25** žiakov s intelektovým nadaním. Test pozostával z 30-tich úloh.

Priemerná úspešnosť žiakov s intelektovým nadaním v teste bola **82,4 %**, celkove dosiahli **dobrú úroveň**. V porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským docielili celkove **lepší výsledok o 27,2 %**.

Podľa tematických okruhov dosiahli žiaci **veľmi dobrú úroveň** v jazykových funkciách (100 %), v tematických okruhoch (94,0 %), **dobrú úroveň** v rečových zručnostiach (88,0 %), **priemernú úroveň** v jazykových prostriedkoch (80,3 %).

Podľa úspešnosti žiakov dosiahnutej v jednotlivých úlohách v predmete patrili medzi **najlepšie zvládnuté úlohy**:

- určiť rad správnych gramatických termínov; určiť vetu so správnym slovosledom; vyriešiť úlohu z hľadiska pravopisu; určiť správnu komunikačnú frázu (100 %),
- určiť slovo tematicky odlišné; určiť slovo opačného významu; určiť správne množné číslo podstatného mena (96,0 %),
- určiť slová tematicky rovnaké; určiť slovo na základe jeho definície; doplniť informáciu z textu (92,0 %).

Medzi **najslabšie zvládnuté úlohy** patrili:

- označiť správne použitie gramatického člena (48,0 %),
- priradiť americký výraz k britskému (44,0 %).

Porovnanie výsledkov žiakov ZŠ v testoch v bežných triedach a v triedach so žiakmi s intelektovým nadaním sú v tabuľke č. 2.

Tabuľka 2: Výsledky žiakov ZŠ v testoch – porovnanie

Výsledky žiakov ZŠ v testoch – porovnanie		
Výsledky žiakov 4. ročníka z matematiky		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	70,0 %	89,0 %
Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Numerácia prirodzených čísel v obore do 10 000	72,8 %	93,2 %
Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000	76,2 %	91,80%
Násobenie a delenie v obore násobilky	71,1 %	90,5 %
Geometria	60,1 %	81,1 %
Výsledky žiakov 4. ročníka zo slovenského jazyka a literatúry		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	74,9 %	89,1 %
Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Zvuková stránka jazyka a pravopis	71,2 %	85,7 %
Tvaroslovie	72,7 %	90,2 %
Skladba	82,9 %	95,7 %
Literatúra	79,2 %	90,5 %
Výsledky žiakov 4. ročníka z prírodovedy		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	68,3 %	78,4 %

Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Veci okolo nás	72,1 %	82,1 %
Z neživej prírody	54,6 %	66,7 %
Zo živej prírody	69,7 %	79,3 %
Výsledky žiakov 9. ročníka z matematiky		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	61,7 %	89,00%
Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Aritmetika	68,3 %	86,2 %
Kombinatorika	52,5 %	82,3 %
Algebra	65,6 %	88,7 %
Geometria	54,6 %	83,9 %
Výsledky žiakov 9. ročníka zo slovenského jazyka a literatúry		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	58,7 %	69,1 %
Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Zvuková stránka jazyka a pravopis	51,0 %	67,0 %
Lexikológia	62,2 %	80,1 %
Morfológia	57,7 %	72,9 %
Syntax	59,0 %	58,9 %
Sloh	52,7 %	53,2 %
Literatúra	69,0 %	81,9 %
Výsledky žiakov 9. ročníka z anglického jazyka		
	Žiaci bežných tried	Žiaci v triedach s IND
Priemerná úspešnosť v teste	55,2 %	82,4 %
Tematický okruh	Perc. hodnotenie	Perc. hodnotenie
Tematické okruhy	74,7 %	94,0 %
Jazykové funkcie	81,3 %	100,0 %
Rečové zručnosti	56,9 %	88,0 %
Jazykové prostriedky	52,5 %	80,3 %

Interval	Slovné hodnotenie
<91%; 100%>	veľmi dobrý
<81%; 91%)	dobry
<63%; 81%)	priemerný
<50%; 63%)	málo vyhovujúci
<0%; 50%)	nevyhovujúci

V 7,36 % kontrolovaných ZŠ v 7 krajoch sa vzdelávali žiaci s IND, 4,91 % z nich bolo individuálne začlenených v bežných triedach, 95,08 % žiakov sa vyučovalo v triedach pre žiakov s IND. Temer všetkým žiakom uskutočnili poradenské centrá diagnostiku, žiaci sa vzdelávali podľa učebných plánov pre žiakov s IND, individuálne začlenení žiaci mali zvyčajne vypracovaný individuálny vzdelávací program, ich učivo sa vhodne rozširovalo, dopĺňalo. V triedach s IND žiakmi vyučovali učitelia určení riaditeľom školy spomedzi pedagógov školy, v 2 krajoch pracoval aj asistent učiteľa, špecializovaný pedagóg a podporný pedagóg. Kvalifikáciu v oblasti integrácie si učitelia väčšinou nezvyšovali. Školy mali dostatok názorných učebných pomôcok, menej alternatívnych učebníc, alternatívnych pracovných listov, audiovizuálnej techniky, interaktívnych vzdelávacích PC programov. Všetky školy spolupracovali pri vzdelávaní žiakov s IND s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, časť škôl aj s centrom špeciálno-pedagogického

poradenstva a so školami pre žiakov s IND. Počas **180** hospitácií v triedach pre žiakov s IND a **10** v bežných triedach so začlenenými žiakmi s IND sa ukázalo, že celkovo najfrekvencovanejšie zo strany učiteľov bolo kladenie otázok a zadávanie úloh na rozvoj vyšších psychických funkcií (76 %), podnecovanie žiakov k vyjadrovaniu názorov a skúseností (66 %) a podporovanie vzájomnej komunikácie žiakov vo dvojiciach alebo v skupinách (52 %). Žiaci si väčšinou osvojovali poznatky v súlade s učebnými osnovami a požiadavkami vzdelávacieho štandardu (78 %), vedeli/mali príležitosť prezentovať svoje poznatky a zručnosti (55 %). Zlepšenie vyžaduje v prvom rade využívanie informačných a komunikačných technológií, ďalej zohľadňovanie vzdelávacích potrieb jednotlivcov zadávaním diferencovaných úloh a činností (individuálny prístup), ako aj zadávanie úloh, ktoré vyžadujú získavanie informácií z rôznych zdrojov. Pri hodnotení úrovne dosiahnutých vzdelávacích výsledkov vo vybraných predmetoch na základe testovania, v 4. ročníku dosiahli žiaci s IND v porovnaní s ostatnými žiakmi ZŠ lepší výsledok v matematike o 19,0 %, v slovenskom jazyku a literatúre o 14,2 %, v prírodovede o 10,1 %. V 9. ročníku docielili lepší výsledok v matematike o 22,7 %, v slovenskom jazyku a literatúre o 10,4 %, v anglickom jazyku o 27,2 %.

Odporúčania a podnety

Metodicko-pedagogickým centrám

- pripravovať vzdelávacie podujatia pre učiteľov v oblasti výchovy a vzdelávania žiakov s intelektovým nadaním

Riaditeľom základných škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci s intelektovým nadaním

- motivovať učiteľov týchto žiakov k ďalšiemu vzdelávaniu v oblasti výchovy a vzdelávania žiakov s intelektovým nadaním
- považovať žiaka za žiaka s intelektovým nadaním len na základe diagnózy z centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
- vypracovať individuálny vzdelávací program (podľa vzoru schváleného MŠ SR) žiakom s intelektovým nadaním začleneným v bežných triedach

Učiteľom základných škôl, ktorí vzdelávajú žiakov s intelektovým nadaním

- diferencovať úlohy a činnosti vzhľadom na rozdielne vzdelávacie potreby jednotlivých žiakov s intelektovým nadaním, najmä žiakov individuálne začlenených
- zadávať žiakom úlohy, ktoré vyžadujú využitie informačných a komunikačných technológií
- predkladať žiakom úlohy, ktoré vyžadujú získanie dát a informácií z rôznych zdrojov (graf, tabuľka, schéma, slovník, mapa, encyklopédia a pod.)
- podporovať vzájomnú komunikáciu žiakov vo dvojiciach alebo v skupinách
- podnecovať žiakov na hodnotenie svojich výkonov, výkonov spolužiakov